

Florin IONIȚĂ
(coord.)

Elena CÂRSTOCEA • Ana COMAN • Monica H. COLUMBAN
Victoria GAL • Dorina KUDOR • Lenuța SFÎRLEA

Caietul inteligent

*Literatură
Limba română
Comunicare*

**pentru clasa a VI-a
semestrul al II-lea**

în conformitate cu noua programă

Autori

LITERATURĂ [7-52]

Pastelul [9-16]

Definire. Trăsături. Recunoaștere (1) [9-10]

Definire. Trăsături. Recunoaștere (2) [11-12]

Aprofundare [13-16]

Doina [17-22]

Definire. Trăsături. Recunoaștere [17-18]

Aprofundare (1) [19-20]

Aprofundare (2) [21-22]

Descrierea [23-29]

Organizarea textului descriptiv [23-24]

Descrierea nonliterară/literară. Actualizare [25-26]

Portretul. Recunoaștere. Caracteristici [27-29]

Opera epică în versuri [30-42]

Timp. Spațiu. Acțiune. Personaje [30-35]

Fixare [36-39]

Test sumativ [41-42]

Fabula [43-52]

Spațiu. Timp. Acțiune. Personaje. Trăsăturile speciei [43-46]

Fixare [47-50]

Test sumativ [51-52]

LIMBA ROMÂNĂ [53-118]

Substantivul [55-64]

Actualizare [55-56]

Numărul substantivelor [57-58]

Cazurile. Prepoziția – regimul cazual [59-60]

Cazuri. Funcții sintactice. Ortografie [61]

Test sumativ [63-64]

Pronumele [65-76]

Actualizarea cunoștințelor [65-66]

Pronumele personal [67-68]

Pronumele posesiv. Forme [69]

Diferența pronume/adjective pronominale posesive [70]

Cazuri și funcții sintactice [71]

Pronumele și adjectivele pronominal demonstrativ [72]

Cazuri și funcții sintactice [73]

Pronumele și adjectivele pronominal. Cazuri. Funcții sintactice. Ortografie [74]

Test sumativ (1) [75]

Test sumativ (2) [76]

Numeralul [77-80]

Numeralul cardinal. Numeralul ordinal (1) [77]

Numeralul cardinal. Numeralul ordinal (2) [78]

Test sumativ [79-80]

Adjectivul [81-86]

Adjectivul. Articolul adjectival. Actualizare [81]

Gradele de comparație [82]

Adjective fără grade de comparație. Valori stilistice ale adjectivului [83]

Test sumativ [85-86]

Adverbul [87-92]

Felurile adverbului. Funcții sintactice [87]

Gradele de comparație [88]

Funcții sintactice [89-90]

Test sumativ (1) [91]

Test sumativ (2) [92]

Interjecția. Actualizare [93-94]

Subiectul [95-100]

Subiectul exprimat și neexprimat [95-96]

Actualizare [97-98]

Test sumativ [99-100]

Predicatul [101-106]

Actualizare. Predicatul verbal. Predicatul nominal [101-102]

Predicatul verbal. Actualizare [103]

Predicatul nominal. Actualizare [104]

Test sumativ [105-106]

Atributul [107-112]

Atributul substantival [107]

Atributul adjectival [108-109]

Atributul pronominal, verbal, adverbial [110]

Test sumativ [111-112]

Complementul [113-118]

Complemente circumstanțiale [113-114]

Complementul direct. Complementul indirect (1) [115]

Complementul direct. Complementul indirect (2) [116]

Test sumativ (1) [117]

Test sumativ (2) [118]

COMUNICARE [119-159]

Dialogul [121-128]

Organizarea dialogului. Cum cerem/cum oferim informații [121-124]

Cum convingem [125-126]

Trecerea din vorbire directă în vorbire indirectă [127-128]

Semnele de ortografie și de punctuație. Scriere corectă [129]

Descrierea orală [130-136]

Ce și cum se descrie [130-132]

Redactarea unei descrieri [133-134]

Descrierea în textul de mică publicitate [135-136]

Portretul. Redactarea unui portret [137-139]

Autoportretul. Redactarea unui autoportret [140-141]

Rezumatul (I) [142-144]

Rezumatul (II) [145-147]

Caracterizarea unui personaj [148-150]

Motivarea apartenenței la specie (I) [151-153]

Identificarea trăsăturilor genului liric [154-156]

Motivarea apartenenței la specie (II) [157-159]

TESTE DE EVALUARE FINALĂ [161-178]

VARIANTE DE TEZE [179-188]

CENTRALIZATOR DE NOTE [189-190]

Pastelul [9-16]

Definire. Trăsături. Recunoaștere (1) [9-10]

Definire. Trăsături. Recunoaștere (2) [11-12]

Aprofundare [13-16]

Doina [17-22]

Definire. Trăsături. Recunoaștere [17-18]

Aprofundare (1) [19-20]

Aprofundare (2) [21-22]

Descrierea [23-29]

Organizarea textului descriptiv [23-24]

Descrierea nonliterară/literară. Actualizare [25-26]

Portretul. Recunoaștere. Caracteristici [27-29]

Opera epică în versuri [30-42]

Timp. Spațiu. Acțiune. Personaje [30-35]

Fixare [36-39]

Test sumativ [41-42]

Fabula [43-52]

Spațiu. Timp. Acțiune. Personaje. Trăsăturile speciei [43-46]

Fixare [47-50]

Test sumativ [51-52]

Pastelul

Definire. Trăsături. Recunoaștere (1)

Citește cu atenție următorul text:

*Fantastic joacă rândunici zglobii
În cerul plin de umbră și lumină
Și-i liniște adâncă în grădină,
Sub piersicii cu flori trandafirii...*

*Cu brațele sub cap, ce bine mi-i
Cum stau așa, în liniștea divină:
Pământu-i cald și cheamă la hodină
Întocmai ca o mamă pe copii...*

*Pământ, bătrână gazdă primitoare
A tuturor trudiților din lume,
Ce bun ești tu în zilele cu soare!*

(Șt.O. Iosif, *Liniște*)

I Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect.

1. În poezia de mai sus, se descrie o zi de:
 - a. iarnă;
 - b. vară;
 - c. primăvară.
2. În primul vers, se creează o imagine vizuală, prin jocul:
 - a. fluturilor;
 - b. rândunelelor;
 - c. albinelor.
3. În versul *În cerul plin de umbră și lumină*, apare o:
 - a. antiteză;
 - b. repetiție;
 - c. personificare.
4. În versurile *Și-i liniște adâncă în grădină*, *Sub piersicii cu flori trandafirii...*, există:
 - a. un epitet;
 - b. două epitete;
 - c. trei epitete.
5. În prima strofă, apar imagini:
 - a. mai întâi din planul cosmic, apoi din planul terestru;
 - b. doar din planul cosmic;
 - c. doar din planul terestru.
6. Tabloul de natură inspiră sentimente de:
 - a. relaxare;
 - b. agitație;
 - c. tristețe.
7. Pământul este comparat cu:
 - a. un frate;
 - b. un prieten;
 - c. o mamă.

8. În ultima strofă, apare o definiție metaforică, prin care pământul este numit:
- gază primitoare;
 - coleg;
 - prieten.
9. Modul predominant de expunere este:
- descrierea;
 - dialogul;
 - narațiunea.
10. Textul de mai sus este ca specie literară un pastel, deoarece:
- sunt descrise elemente din natură într-un limbaj sugestiv;
 - prezintă o înlănțuire de acțiuni;
 - apare un dialog între personaje.

II Redactează răspunsuri pentru cerințele următoare.

- Transcrie:
 - un epitet cromatic
 - o personificare
- Selectează două versuri care conțin mărci ale eului liric.
.....
.....
- Prezintă, în 5 – 6 rânduri, stările și trăirile eului liric în fața tabloului de natură, având în vedere și titlul textului.
.....
.....
.....
.....
.....
.....
- Dă un alt titlu textului. Motivează-l.
.....
.....

Pentru portofoliul tău

- Scrie câte două definiții metaforice pentru fiecare anotimp:

<i>primăvara este</i>	;	
<i>vara este</i>	;	
<i>toamna este</i>	;	
<i>iarna este</i>	;	
- Realizează o descriere cu titlul *Vraja anotimpurilor*, în care să introduci câte o definiție metaforică pentru fiecare anotimp.

Pastelul

Definire. Trăsături. Recunoaștere (2)

Citește cu atenție următorul text:

*Din asfințit, de peste munte,
Răsfrângeri roșii de amurg
Se sfarmă-n licăriri mărunte
Și-n Dunărea umbrită curg.*

*Dar unda tulbure le-ngroapă
Când, sub răchitele din vale,
De-abia mai tremură pe apă
Ca niște coji de portocale.*

*Acolo jos, peste cununa
Întunecatului boschet,*

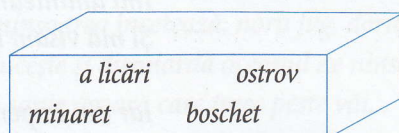
*Sclipește-n aer semiluna
Din vârful unui minaret.*

*Și parcă zugrăvit anume,
Își culcă umbra până-n mal
Ostrovul izolat de lume
Ca un castel medieval.*

*El pare-o navă fermecată
Ce-a ancorat aici, sub munte,
Minune îndelung visată
De valul Dunării cărunte! [...]*

(George Topîrceanu, *Pastel*)

I Selectează din „bazinul” alăturat cuvintele cărora să li se potrivească sensurile date mai jos:

1. Turn înalt alipit unei moschei, amenajat în partea superioară cu un foișor de unde preoții musulmani cheamă credincioșii la rugăciune.
2. A răspândi o lumină slabă, de-abia întrezărită; a sclipi, a luci.
3. Grup de arbuști.
4. Insulă fluvială.

II Completează spațiile punctate:

1. Momentul zilei descris în text este
2. În prima strofă, se creează o imagine vizuală dinspre planul
înspre planul
3. Razele soarelui se reflectă în
4. Figura de stil prezentă în versurile *De-abia mai tremură pe apă/Ca niște coji de portocale* este
5. În structura ...*peste cununa/Întunecatului boschet* există două figuri de stil: o
și o
6. În strofa a treia, se creează o antiteză între întunecimea copacilor și
7. Ostrovul este comparat cu
8. În structura *valul Dunării cărunte* apare un epitet

III Redactează, pe baza textului, răspunsuri pentru următoarele cerințe:

1. Explică epitetul din structura *licăriri mărunte*.
.....
.....
2. În poezia dată, perspectiva realizării tabloului este dinspre cosmic înspre terestru. Comentează, în acest sens, imaginile artistice create.
.....
.....
3. Textul sugerează impresia de singurătate totală. Exemplifică această idee cu 2 – 3 structuri din text.
.....
.....
4. Precizează două argumente prin care să motivezi titlul textului.
.....
.....

IV Exersează

Citește următoarele versuri:

*Zăceau privescile moarte
Sub cerul sur, în asfințit,
Și-abia mai auzeam departe
Un glas de crivăț amorțit.*

*În mijlocul naturii mute,
Eram eu singur călător*

*Îmi aminteam de vremi trecute
Și mă visam în viitor...*

*Iar din imperiul tăcerii
Se desprindeau fulgi mari de nea.
Cădeau încet, cădeau puzderii
În urma și-naintea mea.*

(Șt. O. Iosif, *Fulgii*)

1. Numește modul de expunere predominant.
.....
2. Transcrie două versuri care conțin mărci gramaticale ale prezenței eului liric.
.....
3. Selectează un vers care surprinde o imagine de ansamblu.
.....
4. Selectează un vers în care există o imagine auditivă.
.....
5. Comentează textul din punctul de vedere al trăirilor eului liric.
.....
.....
.....
.....

Pastelul

Aprofundare

Citește cu atenție următorul text:

*Din văzduh cumplita iarnă cerne norii de zăpadă,
Lungi troiene călătoare adunate-n cer grămadă;
Fulgii zbor, plutesc în aer ca un roi de fluturi albi,
Răspândind fiori de gheață pe ai țării umeri dalbi.*

*Ziua ninge, noaptea ninge, dimineață ninge iară!
Cu o zale argintie se îmbracă mândra țară;
Soarele rotund și palid se prevede printre nori
Ca un vis de tinerețe printre anii trecători.*

*Tot e alb, pe câmp, pe dealuri, împrejur, în depărtare,
Ca fantasme albe plopilor înșirați se perd în zare,
Și pe-ntinderea pustie, fără urme, fără drum,
Se văd satele pierdute sub clăbuci albi de fum.*

*Dar ninsoarea încetează, norii fug, doritul soare
Strălucește și dismiardă oceanul de ninsoare.
Iat-o sanie ușoară care trece peste văi...
În văduh voios răsună clinchete de zurgălăi.*

(Vasile Alecsandri, *Iarna*)

I Completează spațiile punctate.

1. Împreună cu un coleg/o colegă, împrumutați din biblioteca școlii două dicționare (DEX-uri). Realizați o întrecere. Câștigă cel/cea care memorează mai repede sensul următoarelor cuvinte:

troiene
fiori
dalbi
zale
fantasme
a dismierda (vezi a dezmierda)

2. Transcrie câte trei cuvinte aparținând câmpului lexical:

a. al unui anotimp
b. al văzduhului
c. al culorilor
d. al însușirilor